
© Нікогосян Л.Р.

УДК: 616.895-03:619

Нікогосян Л.Р.

Одеський національний медичний університет (пров. Валіховський, 2, м. Одеса, Україна, 65082)

ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ, ЯКІ ЗАВАЖАЮТЬ НОРМАЛЬНОМУ ПЕРЕБІГУ ВАГІТНОСТІ

Резюме. Метою цього дослідження стало вивчення особливостей психологічних чинників, які заважають нормальному перебігу вагітності, у жінок з загрозою переривання вагітності. У даному дослідженні взяло участь 147 вагітних жінок, які відвідують жіночу консультацію № 2 м. Одеси. Першу (основну) групу склали 87 вагітних жінок із загрозою переривання

вагітності. До другої (контрольної) групи увійшли 60 вагітних жінок з вагітністю, що протікає нормально. У більшості жінок із загрозою переривання вагітності (49%) виявлено наявність конфлікту з вагітністю або з ситуацією материнства, що говорить про неготовність жінок до вагітності і пологів, неадекватному поданні образу себе і дитини, високу тривожність. Серед жінок із загрозою переривання вагітності найбільш неадекватними типами ПКГД є гіпогестогнозичний (10%), тривожний (11,5%) і депресивний (2,3%) типи ПКГД.

Ключові слова: вагітність, визначення психологічного компонента гестаційної домінанти, загроза переривання вагітності, рисунковий тест.

Вступ

Невинашування вагітності - одне з ускладнень в акушерській практиці, яке є найбільш частою причиною перинатальної захворюваності та смертності. Причини виникнення загрози переривання вагітності дуже численні, в той же час навряд чи їх можна розглядати ізольовано один від одного. Частота нез'ясованих причин, призводять до невіношування вагітності, досягає 41,2%. Загроза переривання вагітності являє собою в деякому роді універсальний показник реакції організму на будь-яке виражене неблагополуччя в організмі матері, плода, несприятливий вплив факторів навколишнього екологічного середовища, професійно-виробничих факторів, психологічних проблем, і таким чином відображає системну неготовність до материнства як самої жінки, так і актуальних умов її життя. Підготовка життєвої ситуації до появи дитини в сім'ї та оцінка її адекватності для народження дитини є одним із показників загальної психологічної готовності жінки до материнства і розцінюється в сучасній психології батьківства як показник усвідомленої батьківської позиції, що забезпечує народження і виховання дитини в підготовлених для цього життєвих умовах [Белановская, 2009].

Метою цього дослідження стало вивчення особливостей психологічних чинників, які заважають нормальному перебігу вагітності, у жінок з загрозою переривання вагітності.

Матеріали та методи

У даному дослідженні взяло участь 147 вагітних жінок, які відвідують жіночу консультацію № 2 м. Одеси. Обстежувані були розділені на дві групи. Першу (основну) групу склали 87 вагітних жінок із загрозою переривання вагітності. До другої (контрольної) групи увійшли 60 вагітних жінок з вагітністю, що протікає нормально. Для визначення. Для дослідження відмінностей особливостей переживання вагітності та ситуації материнства у вагітних жінок з різним перебігом вагітності використовувались методика "Я і моя дитина" [Филиппова, 2001] та методика "Визначення типу психологічного компонента гестаційної домінанти" [Добряков, 2005].

Результати. Обговорення

Розглядаючи психологічні особливості переживання вагітності та материнства за допомогою методики "Я і моя дитина" [Филиппова, 2001], було виявлено, що у жінок з порушенням репродуктивної функції є порушення психологічної складової материнської сфери, які виражаються в деструктивному сприйнятті свого мате-

ринства і образу дитини. Ці порушення проявляються в наявності у вагітної жінки симптомів тривоги, невпевненості в собі, наявності конфлікту з вагітністю або з ситуацією материнства (табл. 1)

У більшості жінок (49%) із загрозою переривання вагітності виявлено наявність конфлікту з вагітністю або з ситуацією материнства, що говорить про неготовність жінок до вагітності і пологів, неадекватному поданні образу себе і дитини, високої тривожності. Крім того, в групі вагітних жінок із загрозою переривання вагітності були виявлені незначні симптоми тривоги, невпевненості, конфліктності (29%) і тривога і невпевненість у собі як у матері (22%). Слід особливо відзначити, що в даній групі жінок із загрозою переривання вагітності не виявлено жодної жінки, яку можна віднести до групи з сприятливою ситуацією материнства, що говорить про те, що всі жінки даної групи мають відхилення в переживанні вагітності і ситуації материнства. У групі жінок без загрози переривання вагітності більшість обстежуваних (55%) належать до групи зі сприятливою ситуацією материнства, що говорить про готовність жінок до вагітності і пологів, адекватному поданні себе і дитини, позитивному емоційному прийнятті своєї ролі. Незначні симптоми тривоги, невпевненості і конфліктності виявлені у

Таблиця 1. Психологічна складова материнської сфери.

Показник	ОГ, n = 87		КГ, n = 60	
	n	%±m	n	%±m
Сприятливий стан	-	-	33	55,00±6,42
Незначні симптоми тривоги, невпевненості	25	28,74±4,85	16	26,67±5,71
Тривога, невпевненість у собі, як у матері	19	21,84±4,43	3	5,00±2,81*
Конфлікт з вагітністю	43	49,43±5,36	8	13,33±4,39*

Примітка. * - різниця достовірна (p<0,05).

Таблиця 2. Тип психологічного компонента гестаційної домінанти.

Тип домінанти	ОГ, n = 87		КГ, n = 60	
	n	%±m	n	%±m
Оптимальний	26	29,89±4,91	31	51,67±6,45*
Гіпогестогнозичний	9	10,34±3,26	5	8,33±3,57
Ейфоричний	40	45,98±5,34	19	31,67±6,00
Тривожний	10	11,49±5,34	4	6,67±3,22
Депресивний	2	2,29±1,60	1	1,67±1,65

Примітка. * - різниця достовірна (p=0,05).

27% жінок без загрози переривання вагітності, тривога і невпевненість відзначена у 5% жінок цієї групи. Сама нечисленна група жінок (13%) мають конфлікт з вагітністю або з ситуацією материнства, однак виділяються значні відмінності між малюнками жінок із загрозою переривання вагітності і без загрози переривання вагітності.

Аналізуючи тип психологічного компонента гестаційної домінанти (ПКГД) вагітної жінки за допомогою методики "Визначення типу психологічного компонента гестаційної домінанти" [Добряков, 2005] було виявлено, що найбільш неадекватними типами ПКГД є гіпогестогнозичний, тривожний і депресивний типи ПКГД (табл. 2)

Гіпогестогнозичний тип ПКГД, був виявлений у 10% жінок з загрозою переривання вагітності, і в 8% жінок без загрози переривання вагітності, він нерідко зустрічається у жінок, які не бажають змінювати звичний спосіб життя у зв'язку з настанням вагітності. Тривожний тип ПКГД, був виявлений у 11,5% жінок з загрозою переривання вагітності, і у 7,3% жінок без загрози переривання вагітності. Депресивний тип ПКГД, був виявлений у 2,3% жінок із загрозою переривання вагітності, і у 1,7% жінок без загрози переривання вагітності, проявляється, перш за все, різко зниженим фоном настрою у вагітних. Важливо відзначити, що найбільш значущим фактором ризику в загрози переривання вагітності є наявність у вагітної жінки показників декількох несприятливих типів ПКГД, які в поєднанні можуть привести до порушень в перебігу вагітності, або вже в післяпологовому періоді (відмова від годування грудьми, на-

явність постнатальної депресії та ін.). Більшість жінок без загрози переривання вагітності (51,7%) мають оптимальний тип ПКГД, а жінки з перериванням вагітності лише - 29,9%.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Таким чином, отримані дані дозволяють зробити висновки про те, що існують достовірно значущі відмінності особливостей переживання вагітності та ситуації материнства у вагітних жінок з різним перебігом вагітності.

У більшості вагітних жінок без загрози переривання вагітності (54%) виявлена сприятлива ситуація материнства, що свідчить про готовність жінок до вагітності та пологів, адекватному поданні образу себе і дитини, позитивному емоційному прийнятті своєї ролі.

У більшості жінок із загрозою переривання вагітності (49%) виявлено наявність конфлікту з вагітністю або з ситуацією материнства, що говорить про неготовність жінок до вагітності і пологів, неадекватному поданні образу себе і дитини, високу тривожність.

2. Більшість досліджуваних вагітних жінок без загрози переривання вагітності (51,7%) перебували під час вагітності в стані психологічного комфорту. Серед жінок із загрозою переривання вагітності найбільш неадекватними типами ПКГД є гіпогестогнозичний (10%), тривожний (11,5%) і депресивний (2,3%) типи ПКГД.

Отримані результати свідчать про важливість піднятої проблеми та про необхідність її подальшої розробки.

Список літератури

Белановская О. В. Представления о родительстве и готовность к материнству у молодых женщин / О. В. Белановская // Перинатальная психология и психология родительства. - 2009. - № 4. - С. 15-19.	Добряков И. В. Клинико-психологические методы определения типа психологического компонента гестационной доминанты / Добряков И. В. // Хрестоматия по перинатальной психологии. - Москва, 2005. - С. 93-	102.
Филиппова Г. Г. Материнство и основные аспекты его исследования в психологии / Г. Г. Филиппова // Вопросы психологии. - 2001. - № 2. - С. 22-37. |
|--|---|--|

Никогосян Л.Р.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ, КОТОРЫЕ МЕШАЮТ НОРМАЛЬНОМУ ТЕЧЕНИЮ БЕРЕМЕННОСТИ

Резюме. Целью настоящего исследования стало изучение особенностей психологических факторов, которые мешают нормальному течению беременности, у женщин с угрозой прерывания беременности. В данном исследовании приняли участие 147 беременных женщин, посещающих женскую консультацию № 2 г. Одессы. Первую (основную) группу составили 87 беременных женщин с угрозой прерывания беременности. Во вторую (контрольную) группу вошли 60 беременных женщин с беременностью, которая протекает нормально. У большинства женщин с угрозой прерывания беременности (49%) выявлено наличие конфликта с беременностью или с ситуацией материнства, что говорит о неготовности женщин к беременности и родам, неадекватном представлении образа себя и ребенка, высокую тревожность. Среди женщин с угрозой прерывания беременности наиболее неадекватными типами ПКГД является гипогестогнозический (10%), тревожный (11,5%) и депрессивный (2,3%) типы ПКГД.

Ключевые слова: беременность, определение психологического компонента гестационной доминанты, угроза прерывания беременности, рисуночный тест.

Nykogosyan L.R.

THE DEFINITION OF PSYCHOLOGICAL FACTORS THAT PREVENT NORMAL PREGNANCY

Summary. The goal of this study was to investigate the features of psychological factors that interfere with the normal course of pregnancy of women with threatened miscarriage. This study involved 147 pregnant women who were attending the antenatal clinic number 2 in Odessa. The first (primary) group consisted of 87 pregnant women with threatened miscarriage. The second (control) group included 60 pregnant women with pregnancy which occurs normally. The majority of women with threatened abortion (49%) revealed the presence of conflict with pregnancy or maternity situation; it was indicating that women unprepared for a pregnancy and

childbirth, the inadequate representation of the image of yourself and your baby, and a high anxiety. Among women with threatened miscarriage most types PCGD is inadequate hypogestatiognostic (10%), anxiety (11.5%) and depression (2.3%) types PCGD.

Key words: *pregnancy, gestational definition of psychological component dominant, threatened miscarriage, picturesque test.*

Стаття надійшла до редакції 15.12.2014 р.

Нікогосян Левон Рубенович - д.мед.н., доцент кафедри акушерства та гінекології № 1 Одеського національного медичного університету ж nlr2010@rambler.ru
